

Porsanger kommune
Porsáŋggu gielda
Porsangin komuuni

**Høringsutkast til planprogram for
kommunedelplan helse og omsorg
2024- 2036**

Vedtatt i planutvalget 13.6.23

Innholdsfortegnelse

Forord:.....	3
1. Planarbeid.....	4
1.1. Sammenheng i kommunal planlegging	4
1.2. Føringer for lokalt planarbeid innen helse og omsorgsområdet	5
2. Kommunedelplan for helse og omsorg 2024 – 2036	7
2.1. Formål med planarbeidet.....	7
2.2. Innhold i kommunedelplanen	7
2.3. Satsningsområder, mål og strategier for helse og omsorgsområdet.....	9
3. Planprosessen.....	10
3.1. Organisering av planarbeidet	10
Prosjekteier og vedtaksmyndighet - kommunestyret	10
Styringsgruppe - planutvalget	10
Prosjektgruppe	10
Arbeidsgruppe	11
3.2. Fremdriftsplan	11
3.3. Medvirkning og involvering.....	12
3.4. Formelle høringer og offentlig ettersyn	12

Forord:

Porsanger kommune har igangsatt planprosess for utarbeidelse av kommunedelplan for helse og omsorgsområdet. Siste vedtatte plan utløp i 2012. Forutsetninger, nasjonale satsninger og lokale behov innen helse og omsorgsområdet, har over tid forandret seg betydelig. Kommunen trenger derfor et nytt styringsverktøy som gir grunnlag for langsiktig og framtidsrettet styring og planlegging innen feltet.

Utarbeidelse av kommunedelplan for helse og omsorg har vært prioritert i de politisk vedtatte planstrategier de 2 siste kommunestyreperioder, henholdsvis i planstrategier for 2016 – 2019 og i gjeldende planstrategi for 2020 – 2023.

I tillegg fremkommer i kommunestyrets verbaldel i budsjettvedtak for budsjettåret 2023 og økonomiplanperiode 2023 - 2026 bestilling som følger:

«Kommunedirektøren bes snarest legge frem en helse- og omsorgsplan som synliggjør fremtidige behov. Planen må også avklare områder som eventuelt kan legges ut på anbud i regi av ideelle virksomheter. Videre bes kommunedirektøren vurdere om det er tjenester innenfor helse- og omsorg, som med fordel kan legges til Børselv-området».

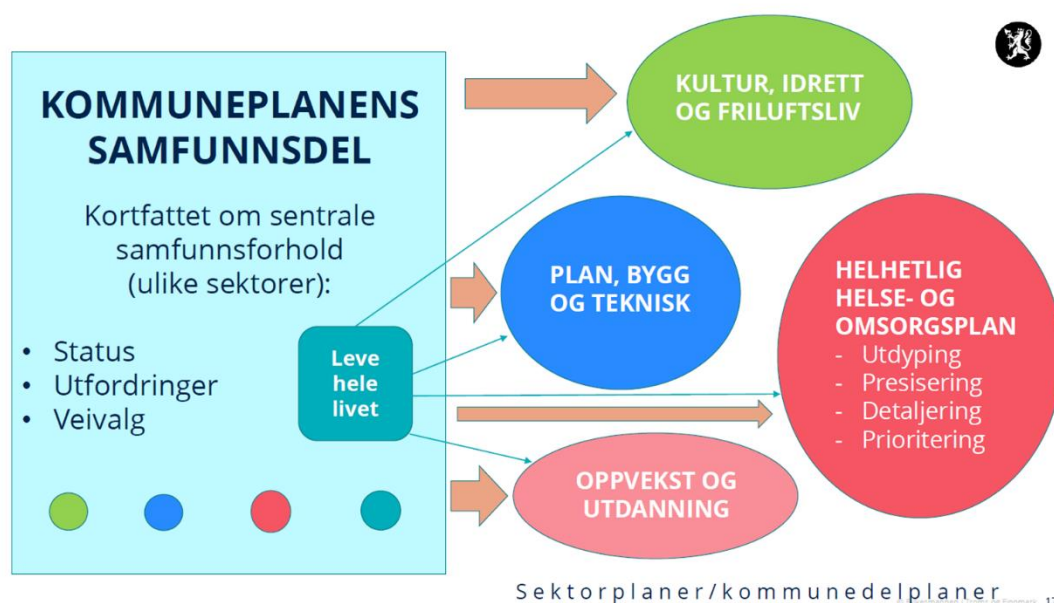
Porsanger har tidligere, både i 2007 og i 2013, igangsatt rullering av kommuneplanen, der det gjenstår å fullføre arbeide med samfunnsdelen. Som konsekvens har også arbeidet med kommunedelplan for helse og omsorg blitt utsatt. I kommunens planstrategi 2020 – 2023 fremkommer at plan for helse og omsorg foreslås ferdigstilt etter at samfunnsdelen er vedtatt.

Da arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel nå skal gjenopptas, legges det her frem et forslag til planprogram for oppstart av et parallelt arbeid med kommunedelplan for helse og omsorg. Som det fremkommer av forslag til tidslinje og prosess, vil kommunedelplanarbeidet gjennomføres over 2 overlappende kommunestyreperioder.

1. Planarbeid

1.1. Sammenheng i kommunal planlegging

Kommuneplanen er kommunens overordnede og viktigste styringsverktøy for langsiktig og strategisk planlegging, og har ofte et generasjonsperspektiv. Kommuneplanene er hjemlet i plan- og bygningslovens kap. 11. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen angir visjoner og satsningsområder med overordnede mål og strategier for kommunen. For å få til en sammenheng i det kommunale planhierarki, og dermed styring, skal arbeidet med kommunedelplaner utlede av prioriteringer, satsningsområder, mål og strategier i en samfunnsplan.

Kilde: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

En kommunedelplan er også en overordnet plan, men på et mer detaljert nivå enn en kommuneplan, og fokus begrenset i forhold til tema, sektor e.a. – i dette tilfellet helse og omsorgsområdet. En kommunedelplan er likevel ikke en sektorplan, men en overordnet plan som i et livsløpsperspektiv viser retning innen helse og omsorgstjenestene.

Dersom det vurderes at heller ikke kommunedelplanen ivaretar fag- eller utfordringsområder i tilstrekkelig grad, kan det utarbeides egne temaplaner for disse. I Porsanger vil Rusmiddelpolitisk handlingsplan og Boligsosial handlingsplan være eksempler på eksisterende temaplaner.

Planarbeid er en demokratisk prosess, der det skal legges til rette for at berørte individer, foreninger eller instanser skal kunne komme med sine synspunkter underveis i prosessen.

1.2. Føringer for lokalt planarbeid innen helse og omsomsområdet

I tillegg til å ivareta plan- og bygningslovens bestemmelser, skal lokalt planarbeid også ivareta andre nasjonale, regionale og lokale forhold rettet mot kommunehelsetjenestene.

All kommunal planlegging, også innen helse og omsorg, skal ivareta FN's bærekraftsmål, der det skal gjøres et utvalg blant disse.

FNs bærekraftsmål skal legges til grunn i regional og kommunal planlegging

Kilde: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Kommunedelplanen skal i tillegg til lokale prioriteringer og behov, også følge opp og ivareta nasjonale lover samt nasjonale og regionale føringer og pålegg. Nedenfor fremkommer en oversikt over overordnede føringer som vurderes særlig relevant og overordnet for det kommende arbeid med kommunedelplan innen helse og omsorg.

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Pasient- og brukerrettighetsloven
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten – veileder
- Helsepersonelloven
- Lov om barnevern
- Barnekonvensjonen
- Oppvekstreformen
- Forskrift om fastlegeordningen
- St. meld. Nr. 47 (2008 – 2009) Samhandlingsreformen
- Meld. St. 26 (2014 – 2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet
- Meld. St. (2017-2018) Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre (2019 – 2023)
- Meld. St. (2023) Bo trygt hjemme (regjeringen legger frem i løpet av 2023, erstatter LHL)
- NOU 2023: 4 Tid for handling (helsepersonellkommissjonens rapport)
- Grunnavtale om Midt-Finnmark samarbeid
- Nasjonale og regionale føringer innen folkehelse

Videre skal kommunedelplanen ta utgangspunkt i allerede vedtatte planer lokalt, men kan fristilles fra disse om nødvendig.

Lokale kommunale dokumenter og vedtak som i arbeid med kommunedelplan for helse og omsorg i Porsanger skal være en del av grunnlaget for planarbeidet er:

- Planstrategi for Porsanger 2020 - 2023
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Sektorovergripende handlingsplan for Leve hele livet (Eldrereformen) 2022 - 2023
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024
- Veteranplan 2019 – 2023
- Boligpolitisk plan 2018 – 2028
- Arbeidsgiverstrategi for Porsanger kommune
- Vedtatt prosjektsatsning: Trygge barn i Porsanger

2. Kommunedelplan for helse og omsorg 2024 – 2036

2.1. Formål med planarbeidet

Innenfor rammene gitt i plan- og bygningsloven står Porsanger kommune fritt til å definere målsetninger for egen kommunedelplan. Planen er ikke juridisk bindende, men skal legges til grunn for planlegging og styring i kommunens egen organisasjon som helhet.

Planprogrammet er en «plan for planen» og setter rammene for arbeidet. Planprogrammet beskriver mål for planarbeidet, hvordan planprosessen skal gjennomføres, sentrale tema og problemstillinger som skal belyses, nasjonale/regionale føringer for planarbeidet og hva som skal gjennomføres i planprosessen. Formålet er å legge til rette for en bred og inkluderende prosess, der det legges til rette for at de som blir berørt gis anledning til å medvirke.

Følgende momenter skal beskrives:

- Formålet med planarbeidet
- Gjennomføring av planprosessen med frister og deltakere
- Beskrive overordnede fokusområder i kommunedelplanen
- Plan for ivaretagelse av demokrati og medvirkning

Kommunedelplanen skal innenfor helse og omsorgsområder ta stilling til langsiktige utfordringer og definere mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet, og for kommunen som organisasjon. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private. Kommunedelplanen skal gi grunnlag for å vurdere behov for temaplaner.

Kommunedelplan for helse og omsorg skal bidra til at kommunen har et godt grunnlag for:

- å utvikle helhetlig tjenestetilbud i et livsløpsperspektiv og på tvers av fagområder
- å ha forutsigbarhet knyttet til sårbarhet, dimensjonering, prioritering og lokalisering av tjenestetilbud
- å kunne etablere effektive og helhetlige løsninger for de faktiske behov lokalt
- å videreutvikle digitale løsninger i helse og omsorgstjenester
- å avdekke behov for kjøp, samarbeid, investeringer eller bidrag fra andre i den fremtidige helse og omsorgstjenesten

2.2. Innhold i kommunedelplanen

Kommunedelplanen skal innen helse og omsorgsområdet, og med utgangspunkt i samfunnsplanen, nærmere redegjøre for hovedtrekkene rundt utfordringer og utviklingstrekk knyttet til helse og omsorgstjenestens ansvarsområder de siste år. Porsangers trekulturelle kultur og historie går langt tilbake, og både norsk, samisk og kvensk språk og kultur er viktig i Porsanger den dag i dag.

Kommunedelplanen skal også overordnet søke å utvikle prognoser for videre utvikling og utfordringer kommunen lokalt står overfor innen tjenesteområdet i årene som kommer. Utfordringer innen helse og omsorg kan ikke løses av helse og omsorgssektoren alene, men er et ansvar for både organisasjonen som enhet og lokalsamfunnet som helhet å ivareta. Beskrivelsen skal derfor omfatte vurderinger knyttet til følgende to hovedinnretninger:

- kommunesamfunnet som helhet
- kommunen som organisasjon

Beskrivelsen av samfunnsutviklingen innen helse og omsorgsområdet er en faktadel som skal være etterrettelig og i stor grad baseres på statistikk fra offentlige, lokale databaser og annen kjent kunnskap. Som del av arbeidet skal det gjennomføres en situasjonsanalyse ved å kartlegge kommunens styrker, svakheter, trusler og muligheter innen helse og omsorg.

Gjennomgangen skal tematisk utlede i en nærmere beskrivelse av samfunnsutvikling, muligheter og utfordringer. Dette kunnskapsgrunnlaget skal gi et utgangspunkt for å prioritere lokale satsningsområder innen helse og omsorgsområdet, lede til fastsettelse av mål og strategier samt avdekke et behov for videre planlegging. Oppfølgingen skal lede ut fra satsningsområder, mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel

Følgende hovedtema innenfor samfunnsutviklingen i Porsanger skal belyses:

- Demografi, befolkningsprognoser og bosetningsmønster
- Nasjonale føringer
- Dagens tjenestetilbud, etterspørsel og organisering
- Prognoser for fremtidige utviklingstrekk og tjenestebehov
- Utfordringer knyttet til dagens og fremtidens helse og omsorgstjenester

Kommunedelplanen skal også ha en handlingsdel, som utgjør den kortsiktige delen av kommunedelplanen. Handlingsdelen skal rulleres årlig og samkjøres med økonomiplanen.

Handlingsplanen skal hensynta tilgjengelige økonomiske og menneskelige ressurser for å sikre gjennomførbarhet. I handlingsdelen prioriteres konkrete tiltak som leder til måloppnåelse fastsatt i kommunedelplanen. Det er handlingsdelen som skal sikre at de store, langsiktige målene og strategiene leder ned til konkrete handlinger i organisasjonen og samfunnet for øvrig.

Porsanger kommune har følgende konkrete mål for handlingsdelen:

- Handlingsdelen skal gi forutsigbarhet i planlegging
- Handlingsdelen skal være et godt verktøy for kommunens ledelse for prioritering av tiltak
- Handlingsdelen skal bidra til at tiltak prioriteres ut fra fastsatte helhetlige og langsiktige mål og strategier
- Handlingsdelen skal avdekke behov for samarbeid med eller bidrag fra andre

2.3. Satsningsområder, mål og strategier for helse og omsorgsområdet

Kommuneplanens samfunnsdel beskriver kommunens overordnede satsningsområder med langsiktige mål og strategier. Prioritering av mål i kommunedelplan for helse og omsorgsområdet skal utlede fra disse, og baseres på lokale behov samt svare på de utfordringer som avdekkes. Samtidig skal oppfølging av nasjonale og regionale satsningsområder og -pålegg samt lovkrav og forsvarlighet i helse og omsorgstjenester ivaretas.

Porsanger kommune har gjennom sin Arbeidsgiverstrategi «*Arbeidsglede på jobb for Porsanger kommune*» i 2017 fastsatt hvilke verdier som være styrende for både tjenesteutvikling og hvordan ansatte i kommunens tjenester skal møte brukere, innbyggere og kollegaer – også i helse og omsorgstjenestene:

Samspill – tillit – respekt – åpenhet – lojalitet

Resultatmål for tjenesteområder er tidligere vedtatt av kommunestyret som en del av budsjettvedtak, og har vært ledende for både tjenesteyting, utviklings- og endringsarbeid som er gjennomført i helse- og omsorgssektoren de siste årene.

Helse og omsorgsavdelingen skal gjennomgående ha fokus på forebygging, tverrfaglig samarbeid og brukermedvirkning i utvikling og utøvelse av tjenester

Satsningsområder og strategier vil, avhengig av hvilke valg som gjøres, avklare om gjeldende resultatmål skal bestå eller fornyes.

Da satsningsområder i en samfunnsplan for Porsanger pr. nå ikke er vedtatt, legges det derfor ikke i inn forslag til satsningsområder for kommunedelplanen i planprogrammet. Disse vil ivaretas i det parallelle arbeidet med samfunnsplan og kommunedelplan for helse og omsorg, og politisk forankres underveis.

3. Planprosessen

3.1. Organisering av planarbeidet

Det legges opp til tilsvarende organisering av planarbeidet som for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Prosjekteier: Kommunestyret

- Styringsgruppe: Planutvalg/ f-skap

Prosjektgruppe: Kommunedirektørens ledergruppe + HTV

- Arbeidsgruppe: Ledergruppe i helse og omsorg

Prosjekteier og vedtaksmyndighet - kommunestyret

Kommunestyret er prosjekteier og vedtaksmyndighet og fatter endelig vedtak om planprogram og kommunedelplanen.

Styringsgruppe - planutvalget

Planutvalget vil fungere som styringsgruppe for kommunedelplanarbeidet. Planutvalget vil underveis i planarbeidet gi utfyllende føringer, delmål og prioriteringer i form av «prosessvedtak» innenfor rammene gitt av kommunestyret. Styringsgruppa innstiller også på det endelige planforslag til kommunestyret for behandling.

Da arbeidet vil gå over 2 valgperioder, vil nye folkevalgte tidlig involveres og koples på arbeidet for å sikre planlagt progresjon i planarbeidet.

Det vil ligge en administrativ forventning til at medlemmer i dette fora involverer sine respektive partier i arbeidet for å sikre en bredest mulig politisk forankring underveis.

Prosjektgruppe

Prosjektgruppa vil rapportere til styringsgruppa og gi oppdrag til arbeidsgruppa. som på bakgrunn av dette utarbeider forslag til styringsgruppa.

Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa vil bestå av ledere i helse og omsorg og ledes av helse og omsorgssjef. Arbeidsgruppa har ansvar for den daglige gjennomføringen av oppgaver knyttet til planarbeidet samt ivareta sekretæroppgaver. Arbeidsgruppa suppleres og deles inn i undergrupper ved behov, der interne og eksterne medlemmer utpekes med utgangspunkt i hvilken oppgave som skal løses. Dette kan eksempelvis være tillitsvalgte, brukerorganisasjoner, rådgivende politiske organer, Brukerutvalg, innbyggere, tjenester utenom helse og omsorgsavdelingen eller rådgivende organer.

Arbeidsgruppen fremmer forslag i saker som skal behandles av prosjektgruppen, som videre innstiller til styringsgruppen.

Helse og omsorgssjef har ansvaret for å lede det administrative planarbeidet og er ansvarlig for innhold og prosess i arbeidsgruppen(e) med veiledning fra kommunens plankontor. Helse og omsorgssjef er ansvarlig for gjennomføring av medvirkningsprosesser i samarbeid med egen arbeidsgruppe.

3.2. Fremdriftsplan

Planprosessen kan deles inn i følgende milepæler:

1. Politisk behandling av høringsforslag til planprogram - FSK
2. Politisk forankring av planprogram og kunnskapsgrunnlag - KST
3. Politisk forankring av mål - FSK
4. Politisk forankring av kommunedelplanen med mål og strategier – KST

Det er lagt opp til tentativ fremdriftsplan som følger:

3.3. Medvirkning og involvering

Det er et generelt ønske om medvirkning, og alt fra informasjon til samarbeid kan regnes som medvirkning. Ved å søke et bredt engasjement vil forutsetningene for en omforent plan være gode.. Av hensyn til fremdrift, økonomi og andre praktiske årsaker er det likevel naturlige begrensninger i omfanget av medvirkning som kan gjennomføres. For å sikre fremdrift det vil søkes samarbeid om dette med prosjektledelse for kommuneplanens samfunnsdelbruk av allerede etablerte samhandlings-arenaer og ved å invitere interessenter inn i arbeidsgrupper. Tilbakemeldinger gjennom Helsefremmende hjemmebesøk vil også være relevant som arena for innhenting av informasjon til arbeidet.

Andre metoder som kan benyttes for å tilrettelegge for medvirkning underveis i prosessen, kan bestå av folkemøter, stands, spørreundersøkelser, workshop m.m. Dette vurderes i det parallelle arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Viktig informasjon om åpne møter etc. kunngjøres i media, planportal på kommunens nettside, kommunens facebookside.

Det vurderes som særdeles viktig at planen forankres politisk og at allerede etablerte samhandlings-arenaer benyttes i medvirkningsarbeidet. I tillegg til prosjekteier og styringsgruppa vil alle lokalpolitikere oppfordres til å delta på eventuelle åpne arrangementer.

3.4. Formelle høringer og offentlig ettersyn

Høringer og offentlig ettersyn gjennomføres i tråd med plan- og bygningslovens bestemmelser. Liste over høringsparter ved offentlig ettersyn avklares i forbindelse med offentlig ettersyn.

Etter høringer vil egne notat for innkomne innspill utarbeides.